Ե. 6427 1891 ՄԱՅԻՍ 1 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ 32 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖ· ՄԱՅԻՍ 13 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ Ե. 6427

10 ԲԱՐԱ

Անկախության Էջիրատար

10 ԲԱՐԱ

ԵԷՎՄԻ ԴԱՋԷԹԱ

Թաշղալար իչին սէնէլիք Մէճիտ 6

Խսբանպոլ իչին » » 5

Ռօսքա լուճրէթի պիզէ այիտ տիր

Խթանպոլտա, Քիւրքճիւ խանընտա, ալթ գաթտա վագը 21 վէ 23 նիւմէրոլու մաղազալար.

مطبعه وادارەخانەسی

استانبولده کورکجی خاننده آلت قاتده واقع ۲۱ و ۲۳ نومرولو مغازەلر.

منظومهٔ افکار

صاحبی امتیاز و مدیر مسئولی

قزەبت یانوسیان

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎ

Վագը օլան տավէթէ իճապէթէն Ազգ. Ժողով պու կիւն Գալաթատա Ս. Պատրիարք Հայր հաղրէթլերինին թահթը բիեասէթինտէ թէճէմմիւ իթմիշ, վէ 45 երեսփոխան վէ Քաղ. վէ Կրօն. Ժողով ատենապետլերի իլէ Վարչութիւն ազալարընին էքսէրիսի հազրը պուլունմուշլար տըր։

Սաաթ 3 պուչուգտա մէճլիս քիւշատ օլունուպ, պատէհու Ս. Պատրիարք Հայր հաղրէթլերի գրեամէլ Վեհ. Մակար Ս. Կաթուղիկոսուն վէքիլաթընը բեամէն մէճլիսէ խապէր վերմիշ, վէ պու պապատէ Վեհ. Հայրապետին 6 սէնէլիք միւտտէթի մէմուրիէթինտէ կէօսթերտիկի խասայիլի մէմուհէսինի մէտհ ու սէնալէրլէ սէօյլէեբէք տուալէր օգուտմուշ, վէ մէրլէթճէ թէէսիւֆ պէեան իթմիշ տիր։

Մէճլիս ազալարը տախի գրեամ իտէրէք «Հոգւոց հանգուցեալց» տուսը օգունմուշ, վէ պատէհու Ս. Պատրիարք Հայր հաղրէթլերի, Էջմիածին իլէ Բաթրիգխանէ պէյնինտէ թէաթթի օլունան Ցգրթա թէլէկրաֆլարը վէ խուսուսի պիր մէքթուպու Դիւանա թէսլիմ էյլէտիկինտէն օգունմուշ տուր։

Մէզքիւր թէլէկրաֆլարը ագտէմճէ տէրճ իթտիկիմիզտէն, եալընըզ մէզքիւր մէքթուպու տէրճ իտէրիզ։

Ամեն. Պատրիարքին Հայոց Կ. Պոլսոյ

Ի պատճառս մահուան Վեհ. Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց, և Ատենապետի սինոդիս տեառն Մակարայ Ս. ի 16 ամսոյս, սինոդս ըստ տրամադրութեան 42 յօդուածոյ բարձրագոյն կարգադրութեան (Պօլսոյ Ժէնիա) կարգեաց զերիցագոյնն յանդամոց իւրոց զԳեր. Երեմիա եպիս. ն Գալստեան տեղակալ ատենապետի, զի ընդայնմիկ պաշտման վարիցէ նաև զիւրն անդամակցական պարտաւորութիւն, իսկ զգործս սեպհականս յատկապէս իրաւանց Կաթուղիկոսի թողուլ ի Սինոդիս անկատար ցընտրութիւն և ցհաստատութիւն նորոյ Կաթուղիկոսի։

Զայսմ տնօրինութենէ, Սինոդս Սրբոյ Էջմիածնի յարգանօք ծանուցանէ Զերումբարձր Սրբազնութեան ի տեղեկութիւն։

Անդամ Սինոդի ԱՐԻՍՏԱ. ԵՊԻՍԿ.
Ատենադպիր Ս. ՓԻԼԻՊՊՈՍԵԱՆ
Քարտուղար Գ. ՍՄԲԱՏԵԱՆ

1891 ապրիլ 17
Էջմիածին

Նասրլքի պիլտիրմիշ իտիք, Սինոդ ազալարընտան գրտէմլիսի Գեր. Երեմիա Եպիսկ. Գալստեան Կաթուղիկոսական Տեղակալ նասպ օլունմուշ տուր։

Դիւան, պունտան տօլայը մէճլիսին, պիր այ ալայիմ մաթէմ օլարագ թաթիլ միւզաքէրաթ իթմէսինի թէքլիֆ իթմիշ իսէ տէ, պաղը ազալար միւհիմմ մէսէլէլէր, վէ Սահմանագրութիւն ոէնէյի տէվրիեէսի կէլմիշ օլտուղունտան, պիր միւտտէթ մէճլիսի թաթիլ վէ պատէհու միւզաքէրաթա լայիթտար օլունմասընը, վէ նախօտ թէքրար իճթիմաը կիւնիւնիւն գարարլաշտիրըլմասընը թէքլիֆ, վէմէճլիսին պու անէ դատար իճթիմա իթմէտիկինին սէպէպինի սիւալ իթմիշլէր, վէ պիր մրդտար միւճատէլէտէն սոնրա, Սրբազան Պատրիարք Հայր հաղրէթլերինին թէքլիֆի իւզերինէ միւզաքէրաժրն թաթիլի իլէ սաաթ 4½տա մէճլիս գարանմըշ տըր։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր, գարուքէհասը սաատ. Աբրահամ էֆ. բէֆագաթը իլէ տիւն Տախիլիսէ վէ Մէարիֆ նազիրը բաշալար հազարաթը իլէ Շէյխիւլիսլամ էֆ. վէ Պէյլիքճի, վէ մէզահիպ միւտիրի Զիվէր պէյլէրի զիեարբէթլէ պայրամ բէսմինի թէպրիք իթմիշ տիր։

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ԱՐՍԸԶԼԸԳ

Էվրօպանընը բէզալէթ իլլէթլերինուէն պիրի տահա, եէնի թէբպիլեէնին զէհիրլի պիր մէյվէսինին տահա, պաղը կէնճ «պօն ժուր պօն սօար» պիլէնլէրիմիզ իւզերինտէ մա թէէսսիւֆի ազիմ կէօրիւլմէկէ պաշլամըշ տըր. շէօյլէ քի, բաղար վէ եօրթու կիւնլէրի, պիր գաչ մահէլլին քիլիսէլէրինին իչէրքի գարուլարը էօնիւնտէ, պիր թագըմ սիւսլիս տէլիդանլըլար, գատընլարընը քիլիսէտէն չըգահագլարը վաղըթլարտա թօքլանարագ սէյր իթմէքտէ, վէ գաչ իլէ կէօղ իլէ իշարէթլէր իթմէքտէ, պըրգլար պուրմաղտա, վէ կիւլիւպ էյլէնմէքտէ տիրլէր, չիւնքի, պու տախի ալաֆրանկա իմիշ, վէ պու տախի սիվիլիզասիօն սէմէրէսի իմիշ։ Մէրգուման հաւկիթլի թէրպիյէլի սիվիլիզէլէրին հաղգլարը վար տըր, Էվրօպալըլարտան պաղըլարընը քիլիսէլէրի էօնիւնտէ, պու ըզալէթ տախի զաթէն կէօրիւլմէքտէ օլուպ, վէ հէր նէ գատար տաեիմա թայեիպ օլունմադտա իսէ տէ, պիզիմ սիվիլիզէլէր, Էվրօպանընն հիչ պիր իեի հալենի վէ ֆազիլէթինի իճրա իտէմէեիպ, անճագ ըզալէթլերինի իճրա իտէպիլմէքտէ օլտուգլարընտան, պու պապատէ տախի էլի գալմագ իսթէմէմէքտէ օլմալը տըրլար։

Պու խուսուս իւզերինէ, քիլիսէ, վէ տինտարլըգ, վէ բարոյական նամընա օլարագ, Թաղական խորհուրդլարընն, ֆարոպիչ հայրլարընն վէ ալել խուսուս Կրօն. Ժողովուն նազարը տիգգաթլարընը տավէթ իտէրիզ։ զիրա, աեբպ տըր, աեբ՛պ։

ՏԱԼԻԼԻԵԷ

Խըտիվի սաղըգ Իսմայիլ բաշա հազրտիւն Մապէյնի Հիւմաեունա ազիմէթլէ իքինճի Մապէյնճի Հաճի Ալի պէյ էֆ. վասրթասը իլէ, մազհարը իլթիֆաթը Բատիշահի օլմուշլար տըր։

Պիթլիստէն Լէլէնի Հէրուա քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆտա, կէչէն բաղար կիւնիւ Պայրամ միւնասիպէթի իլէ, վալիկի վիլայէթ Բաուֆ բաշա հազրէլպիսէյի բէսմիեէյի լապիս օլարագ, վէ մէմուրինի միլքիեէ էյէ ասքէրիեէ իլէ հիւքիւմէթ ղօնաղընա կիտիլէրէք, օրատա մուայէտէ բէսմի մունթազամ սուրէթտէ իճրա օլունմուշ տուր։

Պիր թապուր ասաքիրի Շահանէ գօնաղընը գարուսունտա վէ կիւղէրկեահտա պուլունմուշլար տըր։

Մուայէտէտէն սոնրա, չօղլարը վալինին գօնաղընա կիտէրէք, բէսմի թէպրիքի իյֆա իթմիշլէր տիր։

Ազշամ սաաթ 3 տէ հիւքիւմէթ գօնաղը գարշըսընտա լուպիեաթը նարիեէ (հրախաղութիւնք) իճրա օլունարագ, խընճախընճ էհալի հազրը պուլունմուշլար վէ մէտուինէ շէրպէթլէր իքրամ օլունմուշ տուր։

Իսլամ վէ Խրիսթիեան կէնճլէրի թարաֆընտան էօմր ու իճլալը Բատիշահիի միւթէզամնին շարգիլէր չաղըրմըշլար, վէ սաաթ 4 տէ շէնլիք իսիթամ պուլմուշ տուր։

Պայրամընն պիրինճի կիւնքի մուայէտէի Սէնիյէէտէ, սաարը սապըգ Սայիտ վէ միւշիւրանը իզամտան Ֆուատ վէ ֆէրիդանտան Ռիւսթօվ վէ Ատտուլլահ բաշալար վէ Նէճիպ վէ Սիւլէյման Սըրրի էֆէնտիլէր հազարաթը վէ Նօտա էֆ. սուրէթի մախսուսէտէ իլթիֆաթը Շահանէ իլէ թալթիֆ պույրուլմուշլար տըր։

Զապթիեէ նէզարէթի ճէրրահլարընտան Պէքիր էֆէնտիի բաղար կէճէսի ճէրհ իթմիշ օլան սապըգալը Նէշէ վէ Հիւսէյին, էվվելքի կիւն Էրէն-Քէոյ թարաֆլարընտա տէրտէսթ օլունմուշլար տըր։

Բատօսուն էմպօնէ գարիեէսի ճիվարընտա վագը պիւեիւք պիր օրման, մարտըն 30 ընճու կիւնիւ սաաթ 7 բատէլէրինտէ աթէշ ալմըշ, վէ թախմինէն 3000 չամ ագաճը իլէ 10 դատար տրը գօվանը եանմըշ օլտուգու հալտէ սէօնտիւրիւլմիւշ տիր։

Միւտաֆաա իսթիդրաղը թահվիլաթընն թէպտիլի իւզերինէ, հիւքիւմէթի Սէնիեէէ խապէթ իտէն մէնաֆիյէ մահուպէն, Բօչիլա պանգասը թարաֆընտան 150,000 լիրա տահա տէվլէթի Ալիեէնին թահթը էմրինէ վաղ իտիլտիկի խապէր ալընմըշ տըր։

Լէօնիտաս Զարիֆի իլէ Եէնիսիունեա Տիմիթրաքի էֆ. Միտիլլիտէ թէէսիս իթտիքլէրի պանդանընն բէսմի քիւշատընտա հազրը պուլունմադ իւզրէ, տիւն օլ թարաֆա ազիմէթ էյլէմիշլէր տիր։

Շուրայի Տէվլէթ ազասընտան Սամի պէյ իլէ, Մօմճեան դումբանեասը պէյնինտէ միւնազաուֆիհ օլան Զուպուդլու կազ տէբօլարը տավասը, նագլը տավա սուրէթի իլէ Տէրսաատէթ պիտաեէթ մահքէմէսի պիրինճի հուդուդ այիրէսինտէ տէրտէսթի բուեէթ պուլունարագ, միւշարիլէյհ Սամի պէյ թարաֆընտան, Շուրայի Տէվլէթ ազասընտան Սայիտ բաշա իլէ Մ. Ալպէրթ, վէ Մօմճեան դումբանիասը թարաֆընտան տախի Զիրաաթ պանդաը միւտիրի աթուֆ Բօրթուգալ Միքայէլ էֆ. հազր. իլէ թիւճճարը միւթէպէրէտէն Էսաեան իղդ. Յովհաննէս էֆ. միւմէյիզ ինթիխապ օլունմուշլար տըր։

Բարիստէ պուլունան, գրալ Միլան թէլէկրաֆլա զաթը հազրէթը Բատիշահիեէ Պայրամ միւնասիպէթիյլէ թէպրիքի միւթէզամնին պիր գըլթա թէլէկրաֆ քէշիտէ իթմիշ տիր։

Շգօտրաեա կէօնտէրիլէն վէ Շուրայի Տէվլէթ ազասընտան Ահմէտ Զիեա պէյ, վէ ֆէրիգանը քիրամտան Էտհէմ բաշա հազարաթը իլէ, միրիլիվա Էօմէր Վէհպի բաշատան միւրէքքէպ օլան հէյեէթի թէֆթիշիեէ, տիւն Սէլանիք թարիգի իլէ Տէրսաատէթ միւվասէլէթ իտէրէք, տօղրուճա Մապէյնի Հիւմաեունա ազիմէթլէ, արզը ուպուտիեէթ իթմիշլէր տիր։ Պիր գաչ կիւնէ գատար թահգիգաթը վագըալարընը միւպէյիեն պիր լայիհա թադիմ իտէճէքլէր տիր։

Իճրայի թէպապէթ իտէն տօքթօրլարընն մէճլիսի թըպպիեէեէ տիրլօմալարընը իպրաղ իտէրէք, մէմալիքի Շահանէտէ սէնատթլարընը սէրպէսթճէ իյֆա իլլէմէլէրի զրմինընտա, Մէքթէպի թըպպիեէ նէզարէթինտէն թէպլիղաթը լազըմէ իճրա իտիլմիշ տիր։

Մէնէրէօր, պիր թագըմ գատրն տօքթօրլարընն մէճլիսի թըպպիեէտէ արզը վիեճուտա իթմէտիքլէրի հալտէ, իսթէտիքլէրի կիպի, տօքթօրլուգ իթտիքլէրինի, վէ հաթթա մէճլիսի մէզքիւր ազասընտան պուլունան տօքթօրլար իլէ ֆօ-օլիօ տախի իլլէտիքլէրինի պէեան իլէ նէզարէթը միւշարիլէյհանընն նազարը տիգգաթընը ճէլպ իլլէօր։

Կէչէն ազշամ Ավսթրիա սէֆարէթխանէսինտէ պիր պալ վերիլէրէք, հէյեէթի սիֆէրանընն հէման քեաֆֆէսի, վէ Շուրայի տէվլէթ բէյիսի Արիֆի, վէ խարիճիեէ նազընը Սայիտ բաշալար հազարաթը, վէ թէշրիֆաթիյի խարիճիեէ Իպրահիմ պէյ իլէ թահրիրաթը խարիճիեէ քեաթիպի Նաում էֆ. հազրը պուլունմուշլար տըր։

Իրան տէվլէթի թարաֆընտան Տէրսաատէթ սէֆարէթի մասլահաթկիւզարլըղընա թաեին գրլընան Միրզա Հասան խան հազրէթլէրի կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ շէհրիմիզէ կէլէրէք իյֆալ մէմուրիեէթէ պաշլամըշ տըր։

Տիւնքի թարիխլէ Լօնարատան Մ. Բօչիկա թարաֆընտան պուրատաքի վէքիլլէրի Ազարեան էֆ. իլէ մախտումու Ժօզէֆ էֆ. Ազարեանա քէշիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆնամէտէ, կէչէն մարտըն 24ինտէ իխրաճ օլունան 100տէ 4 ֆայիզլի Օսմանլը իսթիդրաղը ճէտիսի թահվիլաթընը, Լօնարա պօրսասընտա թէտավիւլէ դապուլ օլունտուղունու պիլտիրիլմիշ օլտուղու թէրճիմէտէ կէօրիւլմիշ տիր։

Պաղը Տախիլիյէ հավատիսաթը իչին ասն սահիֆէյէ միւրաճաաթ օլունա։

ԽԱՐԻՍԻԵԷ

Իմբէրաթօր Կլեօմ թարաֆընտան Տիւսէլտորֆտա իյրատ օլունուպ, տիւնքի նիւսխէմիզտէ միւնտէրիճ օլանն նութգուլհ ու միւսալէմէթէ տէլալէթ իթտիկի ճիհէթլէ, թէքմիլ էվրօրաճա հիւսնի թէէսիրի մուճիպ օլմուշ տուր։

Ինկիլթէրրատա Իմբէրաթօր Կլեօմունն նութգու, բէք վիեատէ ճալիպի մահզուզվիեթի օլտաճագ սուրէթտէ ինիքատա իթմիշ օլմաղլա, ՍընՆոբրդ զաղէթասը, նութգու մէզքիւրէն պահտա, միթալաթա կիրիշտիկի սըրատա, պէր վեճհի աթի պաղը էֆքեար վէ միւլահազայիտա պուլունուեօր։

Իմբէրաթօր քէնտի էֆքեարը մուսլիհանէսինէ բիաեթ իթտիրմէք իչին, իգթիդա իտէն իգթիատը հայիզ տիր։ Միւշարիւէյհ պունուն իչին իթթիֆագը միւսէլլէսէ մալիք օլուպ, պու իթթիֆագդն էսասը զաֆի վէ զիզըյմէթի իսէ, Ալմանեանդն իգթիատը ասքէրիսի տիր։ Ֆրանսա իլէ Ռուսիա, Ինկիլթէրրանդն մէնաֆիյինէ իյրասը խալել իթմէքսիզին, իթթիֆագը միւսէլլէսէ զարշը իլանը հարպ իտէմէկդէր։ Ինկիլթէրրանդն մալիք օլուզու ճէսիմ իհթիեաթ ասքէրի, վէ պիլհասսա գուվվէյի պահրիեէյի ասքէրիեսի, Ռուսիա վէ Ֆրանսա իթթիֆագդնա մուզահիլ պիր «ըդէթ» վէ սաթվէթ օլուզու կիպի, պունտան պէօյլէ տախի պու միւվազէնէյի սագիլէյի սիեասիեէ պագը օլաճագ տը։ Գինահէն ալէյհ էվրօբանդն սուլհ ու սալահը իթթիֆագը միւսէլլէսի թէչքիլ իտէն տէվլէթլէրին էլինտէ տիր։

ՍընՆոբրդ զաղէթասը քէնտի միթալաթդը չու վէճհլէ պէեան իթմէքտէ հիւրը իսէ տէ, Էվրօբա էրպապը սիեասիեունունուն էֆքեարրնճա, Էվրօբանդն պագայի սուլհ ու միւսալէմէթի եալընդը իթթիֆագը միւսէլլէսի թէչքիլ իտէն տէվլէթլէրին էլինտէ օլմաերպ, Ռուսիա իլէ Ֆրանսանդն տախի, միւսալէմէթի մէզքիւրէնին պագա վէ ատէմի պագասընտա օլտուգճա պիր գուվվէթ վէ թէէսիրի հայիզ օլաուգլարը, վարէսթէյի գայտը իշթիպահ տըր։

Մէզքիւր Ինկիլիզ զաղէթասը, իթթիֆագը միւսէլլէսին մանէն Ինկիլթէրրանդն մագհարը թէվէճճիւհաթը օլմասը, վէ աէվլէթի միւշարիւէյհանդն պու իթթիֆագդն պագասընտա քէնտինճէ մէնֆաաթ կէօրտիկի ճիհէթլէ, տայիմա իթթիֆագը մէզքիւրուն թագվիեէթ պուլմասը ճիհէթինի իլթիզամ իտէօր իսէ տէ, Իթալիա տէվլէթինին ախիրէն իթթիֆագը միւսէլլէս մուահէտէյի սիեասիեէսինի թէճտիտտէն իսէ, Ինկիլթէրրա իլէ պիր իթթիֆագ ադտ իթմէք վէ պու սուրէթլէ Ամֆրիգա բօլիթիզասընա պէր գաթ տահա մէթանէթ վէրմէք կիպի թասավվուրաթը բիչնազարը միւլահազաա ալանլար, Ռուտինի գապինէսինին պու քէրրէ թէճտիա օլունաճագ. իթթիֆագտա ֆէվգէլատէ պէթաէթլէ հարէքէթ իտիպ, իլթիզամը իսթիճալ իթմէեէճէկի կիպի, Իթալեանդն մէնաֆիյինէ էն զիեատէ մուվաֆֆագ կէլէն սուրէթի թէրճիհ իլէեէճէկինէ չիւպհէ օլմատըդը էֆքեարընտա պուլունմադտա տըրլար։

Տէչլէ Թէլէկրաֆ զաղէթասը, 1892 սէնէսինտէ խիթամպուլճագ օլան իթթիֆագը միւսէլլէս մուահէտէնամէսինին ցէէնէ միւտտէթլէ տահա թէճտիտինէ իթալիա տէվլէթլինին մուվաֆֆագաթ իթտիկինէ տայիր վէրտիկի հավատիսի, Տէչլէ Թէլէկրաֆ տան տահա մէվսուգ մալիմաթ ալան Նոր Տայէ Ալկէմայնէ Ցայրոռնէ զաղէթասը թէքզիպլէ, Ինկիլիզ զաղէթալարը թարաֆընտան նէչը օլունան պու կիպի հավատիսաթդն սըրֆ խաեալաթ վէ վէհմիեաթտան իպարէթ օլտուղունու պէեան իսէեօր։

Տէչլէ Թէլէկրաֆ զաղէթասը տախի, ՍընՆոբրդն վէրաիկի հավատիսի թաստիգլէ եանի իթթիֆագը միւսէլլէսին թէճտիտի բէյհամը մէսէրրէթ էնճամը յա քէսպի իֆթիխար իտիեօր իսէ տէ, Ռուտինի Գապինէսինին պու պապտէ բուլի բիզա կէօսթէրմիշ օլտուղունա տայիր մէվսուգ պիր խապէր օլմատըդը կիպի, իչէ ալագատար օլան էն մէշհուր Ամֆան զաղէթալարը թարաֆընտան պունուն գաթիէն թէքզիպ օլունմասը տա Իթալեանդն պու տէֆա թէպտիլի թասավվուրաթ իթմէք իւզրէ պուլունտուղունա պիր տէլիլ ատտ օլունապիլիր։

Ախիրէն Բէթրսպուրկտան Բօմաեա ադլիէթ իտէն Ռուսիա սէֆիրինին, Իթալիա տէվլէթինի իթթիֆագը միւսէլլէստէն աեբրմաղա, վէ եախստ հիչ տէկիլ իսէ Իթալեա իչինն բէք նաֆի չէրայիթլէ վէ ազ պիր միւտտէթլէ թէճտիտի մուգավէլէ իտիլմէսինէ տայիր, տէվլէթի մէթպուասընտան ալտըդը թալիմաթը զալիպա իճրաեէ ֆէվգէլատէ սայ իտէեօր քի, հէման պիր միւտտէթտէն պէրու պու պապտէ սիեասէյի սիեասիեէ տիկէր մէճրալէր իւզէրինէ ճէրէեանէ պաշլամագտա, վէ ուժում բօլիթիգաճա ճիւղի քիւլլի պիր թէպտիլաթ միւշահէտէ օլունմագտա տըր։

Մամաֆիհ Ալմանեա վէ Ավսթրիա տէվլէթլէրի պէյնինտէքի միւնասէպաթը սիեասիեէեէ զառֆ թարի օլմագը պու մէրթէպէ էսէրի նէֆրէթ կէօսթէրմէեէճէքսինտիր, չիւնքի, թօբլատըդը բարալարը, պիր կիւն սանա գալաճաղընը տիւշիւնէճէքսին տիր . . . Պունանտա գաթինաղար, ասլէն Մ. Բամօն ֆէնա պիր ատէմ օլմաերպ, բէքտէ իեի պիր զաթ տըր, քիւլլի արզու վէ միւրատը, թօբլաեապիլտիկի սէրվէթի, գըզը իլէ տամատը օլաճագ օլան ատէմէ պըրագմագլըգտան իպարէթ տիր, վէ իշթէ թամաքեարլըզըտա անճագ պու մագսէտինտէն նէչէթ իթմէքտէ տիր, վէ զանանա իտէրիմ քի, պէօյլէ իշինի վէ իտարէսինի պիլէրէք պիր գաչ բարա արթըրմագլըգա չալըշմագլըգ, պիր գուսուր վէ պիր գապահաթ տէկիլ տիր, հա՞, նէ՞ տէրսին, Լուի, Էվլատըմ, էօյլէ տէկի՛լ մի տիր, սէօյլէ, ճէվապ վէր քի, պէնտէ օնա կէօրէ իւմիտ իտիպ բահաթ օլաեըմ, – տէտի իսթիեար։

—Ամա՛ն պապաճըղըմ, կէրչի սիզի բուհում մէսապէսինտէ սէվէրիմ, լաքին, քէմալի թէէսսիւֆ իւզրէտէ մէճպուր օլուբում սէօյլէմէկէ քի, պու թէքլիֆինիզի, միւմքին տէկիլ տիր գապուլ վէ իճրա իտէմէմ, – տէտի Լուի զաեէթլէ միւքէտտեր պիր սուրէթտէ սէօյլէեէրէք։

—Լուի, էվլատըմ Լուի, պէն սէնտէն պու ճէվապը պէքլէմէզ իտիմ, տիմէք տիր քի, սէն պէնի սէվմէքտէ վէ ահրմագտա տէկի՛լսին տիր, – տէտի իսթիեար։

—Պըրագալըմ սաեիր ճիհէթլէրի, պէնիմ էվլէնմէմտէն, սիզճէ պիր մէնֆաաթտա կէօրէմէեօրում, սիզին սէօյլեեիշինիզտէն աշիքեար սուրէթտէ անլաշըլմագտա տըր քի, միւրատընը մահզա պէնիմ մէնֆաաթըմտան իպարէթ տիր, – տէտի Լուի։

—Նէ՞ սէօյլեեօրսուն, իքիմիզ իչին տախի պիւեիւք մէնֆաաթ վարտը, նասըլ քի սէօյլէտիմ, պէյնիմիզտէ գավլու գարար իթմիշիզ տիր, պիզ պիր բարալար վիրմէքսիզին, պիրլիքտէ եէեիպ իչէճէկիզ տիր, վէ պունա մուգապիլ քէնտիսիտէ գըզընա հիչ պիր ճէհեզ վիրմէեէճէք տիր, անլատը՞ն մը, էվլատըմ։

—Պապաճըղըմ, սիզէ պիր շէյ սէօյլեեէի՞մ մի, պէն, օ տէտիկինիզի տէ ասլա գապուլ իտէմէմ, տամարլարըմ տա զանլարըմ ճէվէլան իթմէքտէ օլտուգճա, սիզի քիմսէնին իեանէսինէ միւհթաճ գըլամամ, վէ գապուլ իթտիրէմէմ, սիզի անընմէն թէրի իլէ կէչինտիրմէքլիք, պէնիմ վազիֆէյի մուգաատէսմտիր, վէ, անրատա, հէր վագըթ իֆաեէ հէմհազըր վէ հէմտէ միւգթէտիրիմ, վէ նասըլ քի, չօգ տէֆալար, պէն սիզէ, պիրազ զիեատէճէ չալըշարագ, սիզի բահաթ իթտիրէպիլէճէկիմի պէեանլէ, արթըգ չու արզուհալճըրագտան վազ կէչմէնիզի թէքլիֆ վէ ըճճա իթմիշիմ տիր։

—Լաքին, ա՛սէֆիլ էվլատ, պիր քէրրէ չունու տիւշիւնմէլիսին տիր քի, մաազալլահ պիր կիւն սէն քէյֆսիզ օլապիլիրսին, վէ պիր կիւնտէ պէն հիչ չալըշըպ բարա գազանամազ պիր հալէ կէլէպիլիրիմ, օլ վազըթ հալիմ նի՞ճէ օլուր, տիմէքտիր քիմսէն պէնի թագվուպ խասթախանէեէ կէճտէրէճէքսին, էօյլե՞ մի։

—Պէն քէնտի զայրէթ վէ ճէսարէթիմէ կիւվէնմէքտէեիմ, վէ ինչաալլահ նէ պէն քէյֆսիզ օլուրում, վէ նէտտէ սէն չալըշամազ պիր հալէ տիւշէրսին։ Հալ պու քի, մաազալլահ մատմազել Բամն իլէ էվլէնէճէք օլուր իսէմ, քէտէրիմտէն էօլէճէկիմ պի չէքք տիր։

—Լուի, սէնին պու ճէվապըն ճիտտի օլմամալը տըր։

—Պապաճըղըմ, բէքտէ ճիտտի նուրէթտէ սէօյլեեօրում, հալպու քի սիզ, բիլմիշ տիր։ Ասաքիրէ իճրա իթտիրիլէն թէճրիւպէլէրտէ, թէմամիյի մուվաֆֆագըյէթ հասըլ օլտուղու կէօրիւլմիշ տիր։ Մէզքիւր թիւֆէնկին սիւրաթլէ աթէշ իտէր օլտուղունա զիեատէ էհէմմիյէթ վիրիլմէքտէ տիր։ Իմտի իսթիհսալ օլունան նէթայիճտէն, իմբէրաթօր վէ մանէթի վէ քնաֆֆէյի ժէնէրալլարը մէմնուն վէ մահզուզ օլմագտա տըրլար։ Էն զիեատէ հայրէթի մուճիպ պիր շէյ վար իսէ, հէնուզ էանանը ասքէրիեէեէ տախկ օլան գուրանէֆէրաթընը քիւլլիեէթլի մէսաֆէ էօթէեէ թիւֆէնկի էնտախթ իլէ, հէտէֆէ իսապէթ իթտիրմէլէրի օլմուշ տուր։ Իշթէ պու թիւֆէնք Պէրտան թիւֆէնկինէ ֆայիզ օլտուղու անլաշըլըպ, իմբէրաթօրլա պագը ժէնէրալլար, էվվէլճէ Ռուսիա օրտուսունուն ալըմըշ օլտուղու Պէրտան թիւֆէնկինին մուհաֆաղասը էֆքեարընտա իքէն, չիմտի թէպտիլի էֆքեար իլէ եէնի, թիւֆէնկին ֆմալինէ քէմալի կէրմի իլէ պաշլանմասընա էմրի իմբէրաթօրի սատրը օլմուշ տուր։ Ռուսիա Զարը Սէրաեա ավտէթ իթմէգտէն էվվէլ, թիւֆէնք թալիմլերինէ իշթիրաք իտէն քեաֆֆէյի ասաքիրէ պիրէր բուպլի թէվզի իթտիրմիշ տիր։ Եէնի Ռուս թիւֆէնկինին ճիւզի թատիլ օլունմասը իլէ միւքէրրէր աթէշլի թիւֆէնկէ թէպտիլ օլունաճագը լէտէթքահզիգ անլաշըլմըշ տըր։

Պերլինին Բօռ զաղէթասը, Ռուսիանդն տիւմանտը պարութու Ֆրանսըդ պարութսուն սյնի օլմատըդընը թէէմինէն պէեան, վէ Ֆրանսըդ պարութունուն պիր դըսմը Ռուսիա հիւքիւմէթինին թահթը էնրինէ վազ իտիլտիկինի իլավէյի մէզալ իտիեօր։ Մէզքիւր Պերլին զաղէթասը, սիւրաթլը աթէշ իտէր թիւֆէնկին անդարիպ Ռուսիատա գապուլ օլունաճագ իսէ տէ, Ֆրանսա էվվելա քէնտի օրտուսու իհթիեաճաթընը տէֆէ մէճպուր օլտուղու հասէպիյլէ Ռուսիա իչին հիչ պիր սիբարըշ իճրա իտէմէեէճէկինի տէրմէեան իտիեօր։

ԶԻՐԱԹ

Պուզտայ թօխումարընը նէ՞ գատար տէրինլիկէ տիքմէլի տիր։

Մ. Բիսլէրին իֆատէսինէ կէօրէ, գուվվէթլի թօբրագլարտա պու տէրինլիք իքի սանթիմէթրօտան 5 վէ եախստ 6 սանթիմէթրօեա գատար տէկիշէպիլիր։

Ֆագաթ թօխումարընը միւնասիպ տէրինլիքտէ օլմալարը իչին, թօբրաղընն էեիճէ իշլէնմիշ օլմասը լազըմ տըր։

Ֆէնինի զիրաաթ էնճիւմէնը տանիշ

ԹԷՖՐԻԳԱ (29)

ԹԱՄԱՔԵԱՐԼԸԳ

ՄԻԼԻՕՆԱՐՃԱ ԲԱՐԱԼԱՐԸ ՕԱՆԱԼԱՐ

—Օ՛ֆ, պապաճըղըմ, պու թէքլիֆինիզ դաթան դապուլ օլունուբ մէվատտէն տէկիլ տիր, պիլմէեօրսունուզ նէ՛ սէօյլէեօրսունուզ, – տէտի Լուի էսէֆինտէն նաշի նէ եաբաճաղընը չաշըրարագ։

—Կէրչի սէօյլէտիքլէրինտէն անլաշըլմագտա տըր քի, մատմազել Բամնու ճանընն ս՛վմէմիշ տիր, լաքին, չի՛ չաբէ, ֆէտաքեարլըգլա հէր շէյ օլապիլիր։ պիր քէրրէ էվլէնտիքտէն սօնրա, սէնտէն պաշգա պիր շէյ պէքլէմէեիպ։ Իլլա, պէնիմ խաթըրըմ իչին, մատմազել Բամնն հաղգընտա հիւնիւ մուամէլէնի թալէպ իտէրիմ մէզպուրէտէ հիւնի մուամէլէեէ չաեէսթէտիր։ վէ բէտէրինէ կէլինտիքտէ, կէրչի սէնին կէօզիւնէ բէք խասիս կէօրիւնիւշ տիր, վէ սէնտէ խասխալիկինտէն նէֆրէթ կէթիրմիշսին տիր, հալպու քի, էվլէնտիքտէն սօնրա, հիսսիյեաթընը թէպտիլ օլաճագ տըր, մէրգում, խասխալիկինտէն տօլաը պու մէրթէպէ էսէրի նէֆրէթ կէօսթէրմէեէճէքսինտիր, չիւնքի, թօբլատըդը բարալարընը, պիր կիւն սանա գալաճաղընը տիւշիւնէճէքսին տիր . . . Պունանտա գաթինաղար, ասլէն Մ. Բամօն ֆէնա պիր ատէմ օլմաերպ, բէքտէ իեի պիր զաթ տըր, քիւլլի արզու վէ միւրատը, թօբլաեապիլտիկի սէրվէթի, գըզը իլէ տամատը օլաճագ օլան ատէմէ պըրագմագլըգտան իպարէթ տիր, վէ իշթէ թամաքեարլըզըտա անճագ պու մագսէտինտէն նէչէթ իթմէքտէ տիր, վէ զանանա իտէրիմ քի, պէօյլէ իշինի վէ իտարէսինի պիլէրէք պիր գաչ բարա արթըրմագլըգա չալըշմագլըգ, պիր գուսուր վէ պիր գապահաթ տէկիլ տիր, հա՞, նէ՞ տէրսին, Լուի, էվլատըմ, էօյլէ տէկի՛լ մի տիր, սէօյլէ, ճէվապ վէր քի, պէնտէ օնա կէօրէ իւմիտ իտիպ բահաթ օլաեըմ, – տէտի իսթիեար։

—Ամա՛ն պապաճըղըմ, կէրչի սիզի բուհում մէսապէսինտէ սէվէրիմ, լաքին, քէմալի թէէսսիւֆ իւզրէտէ մէճպուր օլուբում սէօյլէմէկէ քի, պու թէքլիֆինիզի, միւմքին տէկիլ տիր գապուլ վէ իճրա իտէմէմ, – տէտի Լուի զաեէթլէ միւքէտտեր պիր սուրէթտէ սէօյլեեէրէք։

—Լուի, էվլատըմ Լուի, պէն սէնտէն պու ճէվապը պէքլէմէզ իտիմ, տիմէք տիր քի, սէն պէնի սէվմէքտէ վէ ահրմագտա տէկի՛լսին տիր, – տէտի իսթիեար։

—Պըրագալըմ սաեիր ճիհէթլէրի, պէնիմ էվլէնմէմտէն, սիզճէ պիր մէնֆաաթտա կէօրէմէեօրում, սիզին սէօյլեեիշինիզտէն աշիքեար սուրէթտէ անլաշըլմագտա տըր քի, միւրատընը մահզա պէնիմ մէնֆաաթըմտան իպարէթ տիր, – տէտի Լուի։

—Նէ՞ սէօյլեեօրսուն, իքիմիզ իչին տախի պիւեիւք մէնֆաաթ վարտը, նասըլ քի սէօյլէտիմ, պէյնիմիզտէ գավլու գարար իթմիշիզ տիր, պիզ պիր բարալար վիրմէքսիզին, պիրլիքտէ եէեիպ իչէճէկիզ տիր, վէ պունա մուգապիլ քէնտիսիտէ գըզընա հիչ պիր ճէհեզ վիրմէեէճէք տիր, անլատը՞ն մը, էվլատըմ։

—Պապաճըղըմ, սիզէ պիր շէյ սէօյլեեէի՞մ մի, պէն, օ տէտիկինիզի տէ ասլա գապուլ իտէմէմ, տամարլարըմ տա զանլարըմ ճէվէլան իթմէքտէ օլտուգճա, սիզի քիմսէնին իեանէսինէ միւհթաճ գըլամամ, վէ գապուլ իթտիրէմէմ, սիզի անընմէն թէրի իլէ կէչինտիրմէքլիք, պէնիմ վազիֆէյի մուգաատէսմտիր, վէ, անրատա, հէր վագըթ իֆաեէ հէմհազըր վէ հէմտէ միւգթէտիրիմ, վէ նասըլ քի, չօգ տէֆալար, պէն սիզէ, պիրազ զիեատէճէ չալըշարագ, սիզի բահաթ իթտիրէպիլէճէկիմի պէեանլէ, արթըգ չու արզուհալճըրագտան վազ կէչմէնիզի թէքլիֆ վէ ըճճա իթմիշիմ տիր։

—Լաքին, ա՛սէֆիլ էվլատ, պիր քէրրէ չունու տիւշիւնմէլիսին տիր քի, մաազալլահ պիր կիւն սէն քէյֆսիզ օլապիլիրսին, վէ պիր կիւնտէ պէն հիչ չալըշըպ բարա գազանամազ պիր հալէ կէլէպիլիրիմ, օլ վազըթ հալիմ նի՞ճէ օլուր, տիմէքտիր քիմսէն պէնի թագվուպ խասթախանէեէ կէճտէրէճէքսին, էօյլե՞ մի։

—Պէն քէնտի զայրէթ վէ ճէսարէթիմէ կիւվէնմէքտէեիմ, վէ ինչաալլահ նէ պէն քէյֆսիզ օլուրում, վէ նէտտէ սէն չալըշամազ պիր հալէ տիւշէրսին։ Հալ պու քի, մաազալլահ մատմազել Բամն իլէ էվլէնէճէք օլուր իսէմ, քէտէրիմտէն էօլէճէկիմ պի չէքք տիր։

—Լուի, սէնին պու ճէվապըն ճիտտի օլմամալը տըր։

—Պապաճըղըմ, բէքտէ ճիտտի նուրէթտէ սէօյլեեօրում, հալպու քի սիզ,

(երկրագործական կաճառ) միտրի տեւեր քի։

Էքսէրիա թօխուտլարըն արդու օլունտուղու վէճէվլէ, հագիգաթէն 4 եախօտ 5 սանթիմէթրօ տէրինլիկինտէ պուլունուղլարը զանն օլունուր։ Ու զանն իսթա օլուպ, էկէր մուսաէնէ վէ թէտբիր իթմէք գապիլ օլսա, պունլարտան պէօյլուք գըսմընն 10-15 սանթիմէթրօեա գատար վէ պազէն տահա զիեատէ տէրինլիքտէ պուլունարագ, իւզէրլէրինէ պասմագտա օլան գալըն թապագտան փիլիզ վէրմէկէ պիհուտի չալըշտրգլարը կէօրիւլիւր։

Եումուշագ վէ պա խուսուս գօֆ թօբրաղըն պուղտայ զիրաաթը իւզէրինտէ նէ տէրէճէ վախիմ պիր թէէսիր հասըլ իթտիկի խէեալ օլունմամագ։

Թօբրաղըն չաբալանմասը իւզէրինէ, թօխուտլար բէք տէրինէ կիտիպ, թօբրաղը տէլէրէք զուհուր իտէպիլէճէք ֆիլիզ վէ եախօտ նէպաթ վէրէմէզ, թօբրագ կէճ վագըթ չաբալանը իսէ, սագըն (քէօքիւ իլէ եարրագլարը պէյնինտէ օլան գալընճա սաբ, կէօվտէ) էթրաֆընտաքի թօբրագլար զայիլ օլարագ, թօխուտ եէնիտէն քէօք վէրէմէզ։

Պուղտայ եէնի սիբրիւմիւչ թօբրաղա էքքիր իսէ, պու իքի հալ էքսէրիա վուղուա կէլիր։

Մ. Բիսլէր, եումուշագ վէ իչի գօֆ թօբրագլարտա, վէ հէնուզ սիբրիլէն թարլալարտա թօխուտ էքմէքտէն էվվել թօբրաղըն թազեիգ (ճնչել) իտիլմէսինի նասիհաթ իտիւօր։ Ու մուամէլէ 6 700 եէնի օգդա աղբրիլընտա Գարս լը Գրօսքիլ իւսթիւվանէլերի (գլան) վասթասը իլէ իճրա օլունապիլիր։

Ֆրանսանըն Շիմալ թարաֆլարընտա, էվվէլճէ բանճար եէթիշմիշ թարլալարա, պուղտայ էքիլտիքտէն սոնրա, պիր տէֆա Գրօսգիլ իւսթիւվանէսի տօլաշտըրըլը։

Մ. Բիսլէրին պէեան իթտիկի վէճէ, գուրու թօբրագլարտա պու մուամէլէ հիւսնի նէթիճէ ինթաճ իտէր իսէ տէ, մուամէլէյի մէզքիւրէ թօխուտ էքիլմէզտէն էվվել, իճրա օլունճադ օլուր իսէ հուսուլու մուվաֆֆաղըյէթ տահա զիեատէ թէէմին իտիլմիշ օլուր։

Էրիտիլմիշ եէքբարէ ռէմիրտէն վէ եախօտ թաշտան մասմուլ իւսթիւվանէլէր իլէ Գրօսքիլ իւսթիւվանէլերի, թօբրագ իւզէրինէ տօշաշտըրըլտըգը հալտե, գապիլի զիրաաթ օլան թապագաեը սըգըշտըրարագ, 2 ինճի սագլարըն թէվսիինի գօլայլաշտըրտըգը իչիւն, թօբրագ իւզէրինտէ պուղտայա միւսայիտ պիր թազեիգ իհտաս իտէր, թօբրաղըն զենկինլիյի, սագլարըն էօմրիւ իւզէրինտէ նէ տէրէճէ թէէսիր հասըլ իտէճէկի գօլայլըգլա անլաշըլըր։ Միւնասիպ զէմանտա գուլլանըլան իւսթիւվանէնին թէէսիրի օլ տէրէճէ զիեատէ պիր քի, պիր թագըմ չիֆթճիլէր, հավա միւսայիտ օլուուզու հալտե, քէօքլէրինտէն եավաշ եավաշ տալ վէրէն պուղտայլար իւզէրինտէ, ասլրիլ զարֆընտա իքի տէֆա իւսթիւվանէ գուլլանըլմասընտան գօրգմազլար։

Թօբրագ բէք հաֆիֆ վէ եախօտ նիհաեէթ տէրէճէ ուֆագլանմըշ պուլունմատըղը զէման, թօբրաղը իքինճի տէֆա սիւրմէք տախի ֆայիտէտէն խալի տէկիլ տիր։ Թօբրագ իքինճի տէֆա սիւրիւլտիկի զէման, գապիլի զիրաաթ թապագասը (խաւ) եումուշաերպ, մուզիրը օթլար մահվ օլուր, վէ սագլարըն թօբրագտան խուրուճ փտէն պօղաղլարը եաբալանըպ, պու սաեէտէ եէնիտէն սագլար զուհուրունա սէպէպ օլան կէօզլէր աչըլըր։

Էր վէ եախօտ աթ իլէ իտարէ օլունան մախսուսի չաբա վասըթասը իլէ իճրա օլունան չաբա ամէլիեաթընը մէսքիւթինանհ կէչիեօրուզ, պու ամէլիեաթ պիր չօգ ահվալտէ 7 տէն 15 է գատար պօրուեու հավի թօխուտ մաքինասը իլէ խաթթը միւսթագիմ (ուզիղ դիթ) իւզրէ թօխուտ էքիլտիկի զէման, իճրասը էլզէմ ամէլիեաթը միւթէմմիմէտէն ատտ օլունուր։

Պալատէ պահս օլունան իւսթիւվանէ կէզտիրիլիպ թարլաեը 2 ինճի տէֆա սիւրմէք ամէլիեաթը, անճադ .բիչ չիք վէ եախոտ պիւյիւք թախթա սուրէթինտէ սիւրիւլմիւչ օլան արաղիտէ իճրա օլունապիլիր։ Ղարպ թարաֆընտա թօբրագ, էքսէրիա քիչիք սատան իլէ սիւրիւլտիկինտէն օրալարտա պաղչա խանթարաղը գուլլանըլըր։ Կիւզել հավատա իճրա օլունան թարագ ամէլիեաթը զիեատէսի իլէ ֆայիտէպախշ օլուր։ Թարագ ամէլիեաթը իճրա օլունուր իսէ, թօբրաղըն գապիլի զիրաաթ թապագասը եումուշաեուպ, եէրլի օթլար քէօքլէրինտէն չըգարագ, պուղտայ վէ չավտար վէ եուչաֆա ֆայիտէպախշ օլուր։ Ամէլէ հէնտէքլէրտէ կէրի կէրի կիտիպ, սարանըն տէվիրտիկի թօբրագլարտա պուլունան թաշլար իլէ օթլարը հէնտէքլէրէ աթարլար։ Մահիր պիր ամէլէ, կիւնտէ 20-25 տէօնիւմ եէր թարագլաեապիլիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԻԶՄԻՐՏԷՆ

Թէպէտ բաւական երկարեցաւ, սակայն վերջապէս Զմիւռնիայիք ունեցան իւրեանց համակրելի առաջնորդը։ Գոգցես Նախախնամական կարգադրութեամբ մը՝ Պատ. Գաւառական Վարչութիւնը միշտ խոչնդոտներու հանդիպելով, կ'երկարաձգուէր ընտրութիւնը, ժամանակ անցնելով աւելի յաջող և արդիւնաւոր ընտրութեան մը կատարուելու համար. և ահա այսպէս Գաւառական Ժողովն և Պատ. վարչութեան անդամք, միահամուռ ի գահ հրաւիրեցին զԴեր. Նէրսէս Ծ. Վարդ. Արսլանեան։ Ժողովուրդն՝ որ բաւական ժամանակ զուրկ կը գտնուէր բարոյական մխիթարութենէ, անձկանօք կ'սպասէր Նորին Գերապատուութեան գալստեանը. ուստի համակրալից ցոյցերով ընդունեցին իւրեանց սիրեցեալ առաջնորդը, որ յետ երկօրեայ հանգստութեան և պաշտօնական այցելութեանց, յատենի Ս. Եկեղեցւոյ իւր ծրագիրը պարզեց առաջի ժողովրդեան, որով կը խոստանար լինիլ անաջառ իւր գործոց մէջ, իբրեւ հայր գուրգուրանօք սիրել ժողովուրդը և հսկել նոցա բարոյական կենաց վրայ, ջանի գործ դնել յառաջ մղելու Ազգ. մանկութեան կրթական վիճակը, պաշտպան կանգնիլ ազգային արժանապատուութեան ևն։ Սակայն այդքան բազմադիմի պէտքեր գոհացնելու համար, մի միայն իւր անձը անզօր կը նկատէր, և խստիւ հրաւէր կը կարդար, ամեն դասակարգի ազգայնոց, բոլորիւ իւր շուրջը և իւրաքանչիւր անհատ՝ ըստ իւր կացութեան օգնել իրեն և քաջալերել զինքը իւր ձեռնարկութեանց մէջ. այսպէսով յոյս կը յայտնէր հարթել ամեն խոչնդոտ. և ահա այս ընթացքով Զմիւռնիոյ հայ հասարակութեան համար գեղեցիկ ապագայ մը, իսկ հակառակ պարագային մէջ բարոյական մեծ անկում կը նշմարէր. այս պարագային տակ Աստուծոյ, ազգին և պատմութեան առջեւ ահեղ պատասխանատուութենէ զերծ մնալու համար, ի նշան Զմիւռնիացւոց անմիաբանութեան պիտի ստիպուիմ կը սէր, թոթափել իմ ոտքիս փոշիները և մեկնիլ։ Սոյն ատենախօսութիւնը շատերուն սարսուռ ազդեց, և անշուշտ նոյն վայրկեանէն ուխտեցին ի բաց ընկենուլ վրէժխնդրութեան և եսականութեան ոգին և միանալով չ'զոհել երբէք ընդհանուրին շահը անձնական նկատումներու մէջ։ Նորին Գերապատուութեան ծանօթ ազգասիրութիւնը և Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական Փոխանորդութեան միջոցին, դժուարին պարագայներու մէջ իսկ ցոյց տուած գործունէութիւնը գրուականներ էին իւր վրայ դրուած յոյսերու պսակուելուն, և ահա մօտ երկու ամսէ ի վեր. Նորին Գերապատուութիւնն ազգային գործոց նկատմամբ հիմնական գաղափարներ կազմելու համար, շարունակ ազգ. հասատատութիւնները կայցելէ, դպրոցական ծրագիրները կը քննէ և այլն, և այն ու այսպէս ահա Ազգ. Գաւառ. Վարչութեան անդամոց, և ամեն կարգի ազգայնոց սիրելի դարձած է Նորին Գերապատուութիւնը։

Այս տարուան Ս. Զատիկ առթիւ եկեղեցական արարողութիւնները խիստ ոգեւորութեամբ կատարուեցան. ամեն օր նմանը չ'տեսնուած խուռնկրամ բազմութեամբ կը լեցուէր եկեղեցին արք և կանայք գունդգունդ կը մասնակցէին Հաղորդութեան Ս. Խորհրդոյն, ահա այսպէս առ այժմ վերջացած կրնանք նկատել գժտութիւնները և կուսակցական վատ ոգին։

Տան երկինք մեր Ս. Առաջնորդ Հօր կարողութիւն և աջակցութիւն արդիւնաւորապէս գործելու ի նպաստ տէրութեան և ազգին և ի սպառ ջնջելու վատ ոգի և գժուժ գաղափարները։

24 Ապրիլ 1891 Ս. ՏՕՆԻԿԵԱՆ

ԹԷՔԻՐԴԱՂԸՆԴՆ

. . . Խմբագիր

Ներկայ զատկական երկրորդ օրն, նոբատակ Տ. Մարտիրոս քահանայ Քիրագեան, իւր անդրանիկ պատարագն մատուցանելով հանդիսաւորապէս տուն գնաց։

* * *

Քաղաքիս Բողոքական ազգայնոց Հայկեան երկսեռ վարժարանի աշակերտաց և աշակերտուհեաց, տարեկան հարցաքննութիւնն կատարուեցաւ անցեալ շաբթու, ի ներկայութեան քննչաց Հոգաբարձութեան և պատուական հանդիսականաց։

Նախ, մանչերու դպրոցին քննութիւնն եղաւ ապրիլ 15 երկուշաբթի օր, աշակերտք քննուեցան, Ընթերցանութեան, Քրիստոնէականի, Թուաբանութեան, Աշխարհագրութեան, Հայոց պատմութեան, Հայերէնի, Թրքերէնի, Անգղերէնի, և Նօթայի դասերէ։

Հետեւեալ երեքշաբթի օր աղջկանց դպրոցին քննութիւնն եղաւ, ուր աշակերտուհիք քննուեցան, Ընթերցանութեան, Քրիստոնէականի, Սրբազան և Հայոց պատմութիւններու, Թուաբանութեան, Աշխարհագրութեան, Հայերէնի, Անգղերէնի, Նօթայի, Ժիմնասթիգի և ձեռագործի մէջ։

Հանդէսը միանգամայն զուարճալի ընելու համար, մէջ ընդ մէջ երգեր ալ երգուեցաւ, իսկ մասնաւորապէս աղջկանց ժիմնասթիգի վարժութիւններն և ի սեռդրուած ձեռագործներն, սքանչացում պատճառեցին հանդիսականաց։

Եթէ չեմ սխալիր, քաղաքիս ազգային վարժարանաց մէջ, առաջին անգամն է որ ժիմնասթիգի դաս տրուիլ սկսուած է, և Հայկեան վարժարանի աշակերտուհիք, խիստ լաւ և գոհացուցիչ մի փորձ տուին այդ մասին ևս, և մեծ պատիւ կը բերեն իրենց համեստափայլ վարժուհւոյն։

Հոգաբարձութիւնը, յանուն թաղական ժողովոյ, ոսկի ժամացոյց մը նուիրելով պատուեց ձեռագործի ուսուցչուհին, որ առանց ամսականի անձնուիրաբար աշխատած էր անցեալ շրջանի մէջ։

Կը լսենք թէ Պարգեւաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի տարեկան արձակուրդի առթիւ, իբր երկու ամիսէն։

ՄԻՀՐԱՆ

1891 ապրիլ 26

ԻԼՄԻ ՀՈԻԴՈՒԴ

(Տէ-Նէ նէ-սիէմդէ դէէյէ)

Պունտան ադէտմ միւտտայիի ումմիւլերին ճէղա, թիճարէթ վէ հուգուգ մէհաքիմինտէքի վէզայիֆինտէն պահս իտէն թահրիրաթը ատլիեէտէն, թէշքիլաթը մէհաքիմ գանունունուն 65ինճի մատտէսի իլզահ օլունմուշ օլտուղու կիպի, մատտէյի մէզքիւրէ իլէ անա թէէլլիւգ իտէն տիկէր մէվատտ տախի մալիումաթ օլմագ իւզրէ տէրճ օլունուր։

ԹԷՇԿԻԼԱԹԸ ՄԷՀԱԿԻՄ ԳԱՆՈՒՆՈՒ

Միւտտայիի ումմիւլերին տտավլի հուգուգիյեէտէ վէզայիֆի

65. մատտէ.— Էվվէլ, հուգուգու ումմիւլեէտէ թէէլլիւգ իտէն ահվալէ, վէ էմվալը տէվլէթէ, վէ պիր մահէլլ էհալիսինէ վէ ումումա միւթէալլիգ թէէսիսաթա վէ վիւճուհու պիրրէ (խայրաթ վէ միւպէրրաթա) տայիր վասիեէթնամէլէրէ, ոանէն, հիւքքեամրն ահվալինէ, վէ բէտտի հաբիմ վէ իշթիքեա անէլ հիւքքեամա, ոալէն, վաղիֆէ վէ սէլահիեէթ մատտէլերինէ, բոպէն, սիւպեան վէ մահճուր վէ մէճնուն կիպի թահթը վէսատեէթտէ պուլունան էշխասա, էոդոեն, զաեիպ պուլունանլարա ասյիր հուգուգ մահքէմէլերինտէ բուեէթ օլունաճագ քեաֆֆէ հիւքմերին իճրասընա նէզարէթ իտէր։ Պու մադտալէ տտավալարըն իսթիմաքնատան էվվել, բէյյիսի մահքէմէ թարաֆընտան պէհէմէհալ օ մահքէմէնին տայիրէսինտէ պուլունան միւտտայիի ումմիւմի վէ եա մուամիլինինէ էվրաղը թէպլիգ իտիլիր։

66. — 65ինճի մատտէտէ կէօսթէրիլէն խուսուսաթան մատտա, հուգուգ մահքէմէլերինտէ տէրտէսթի բուեէթ օլան տտավիտէն, քէնտի վազիֆէսինէ միւթէալլիգ զըսմընը թէֆբիգ իչիւն, միւտտայիի ումմիւմի հէր նէվի տտավի էվրաղընը մահքէմէտէն թալէպ իտէպիլիր։

67. — Միւտտայիի ումմիւմի վէ եա մուամիլինի, քէնտիսինէ էվրաղը թէպլիգ օլունան տտավիեէ միւտտսէլէ իսիպ իթմէեէճէկինի, նիհաեէթ 8 կիւն զարֆընտա թահրիրէն բէյյիսի մահքէմէեէ պէեան իտէր։

68. — Միւտտայիի ումմիւմի պիր տտավտա քէնտի թարաֆընտան միւտտսէլէ օլունմասընա լիզիւմ կէօրմէսէ պիլէ, օլ տտավանըն հիւքմիւ վիրիլմէզտէն էվվել, միւտտայիի ումմիւմի վէ եա մուամիլինինն իսթիմա օլունմասընա, մահքէմէ թարաֆընտան գարար վիրիլէպիլիր, վէ միւտտայիի ումմիւմի վէ եախօտ մուամիլինի, պիր տտավտա խարիճ էզ վազիֆէ միւտտսէլէեէ գրեամ իտէրլէր իսէ, ալէգատտարլարըն թալէպի իւզէրինէ, մէնի միւտտսէլէեէ տտախ մահքէմէճէ գարար վիրիլէպիլիր։

69. — Պիր տտավտա միւտտայիի ումմիւմի միւտտսէլէ իտէճէք օլտուղու հալտե, օ տտավանըն եէմմի բուեէթի, միւտտայիի ումմիւմինին ինզիմամը բէյի իլէ թահրին օլունուր։

70. — Միւտտայիի ումմիւմինին միւտտսէլէսինի իճապ իտէն տտավարտա, ալէգատտը օլան էշխասա, սուլհ թարիգիյլէ թէսվիեէյի միւնազտա իթմէլէր պիլէ, պունուն զրմընտա հուգուգու ումմիւմիեէեէ խալել կէլմէզ։

71. — Միւտտայիի ումմիւմիլէր միւտտսէլէ իթմիքլէրի տտավարտա, պէհէմէհալ թարաֆէյն մուվաճէհէսինտէ պէեանը էֆքեար իթմէքլէ պէրապէր, խիլաֆայի իթիրազաթ վէ էտիլլէսինի (տէլիլլէր) լայէհա իթասըյլա, մահքէմէեէ պէեան իտէրլէր։ Պունլար հիչ պիր սէպէպլէ մահքէմէնին միւզաքէրէսինտէ հազըր պուլունամամաճաղը միսիլու, իթայի ըէյտէ տախի իշթիրաք իտէմէզլէր։

72. — Միւտտայիի ումմիւմիլէր, միւտտսէլէ իթմիքլէրի տտավարտա տայիր, մահքէմէնին վէրտիկի գարարլարը, ուսուլու մուհաքէմէ գանունունտա միւնտէրիճ շէրայիթէ թէվֆիգէն, իսթինաֆ վէ թէմեիզ իտէպիլիրլէր։ Ինճադ շէրայիթի իսթինաֆիսէ՝ վէ թէմեիզինէ, քէֆալէթ վէ թէէմինաթա տայիր ահքեամընը իյֆատէն իսթիհնա օլունուրլար։ 65ինճի մատտէ մուճիպինճէ, հուգուգու ումմիւմիեէեէ թէէլլիւգ իտէն ահվալտէն տօլաեը, միւտտայիի ումմիւմինին միւտտսէլէ իտէճէկի խուսուսաթ հագգընտա, իսթինաֆ վէ եա թէմեիզ տտավտընընն նէթիճէսինէ ալէգատտարլար թապի տիրլէր։ Ֆագաթ թարաֆէյնի մէվճուտ օլուպ տտա, միւտտայիի ումմիւմինին եալընըզ հուգուգու ումմիւմիեէեի մուհաֆազա իչիւն միւտտսէլէսի իյճապ իտէն տտավարտ հագգընտա, մահքէմէտէն վէրիլէն գարարա, թարաֆէյն իթիրազ իթմէսէ պիլէ, միւտտայիի ումմիւմի իսթինաֆ վէ եա թէմեիզ իտէպիլիր, վէ միւտտայիի ումմիւմի թարաֆընտան իգամէ օլունան իսթինաֆ վէ թէմեիզ տտավարընընն նէթիճէսինտէն ալէգատտարլար իսթիֆատէ իտէմէզլէր։

73. — Միւտտայիի ումմիւմի, մէէմուր պուլունտուղու մահքէմէտէն սուտուր իտէն քեաֆֆէյի հիւքմերին իճրասընա նէզարէթ իտէր։

(Տէվամ)

ՄԻԹԷՆԷՎԻՆ

Ալման զաղէթալարը իքի տէհշէթլի ճինաեէթլէր վուգուլինի իսպար եատէորլար չէօյլէ քի, Հօլցհայմկեց—Լիսբպուրկտա չիֆթճի Կիեօմ Նիգօտէմուս զէվճէսի իլէ եէտի եաշյնտա պուլուն չօճուզու իւզերինէ բէվօլվերլէ ատթէշ իտէրէք, գաթլ ու իթլաֆ իթմիշ տիր։ Զօճուզ իլք աթէշտէն էօլմէտիկի ճիհէթլէ, պապասը տէհշէթլի գաթիլ զէվալլը մասումուն գարնընա պիր պուշաբլամը, վէ պատէհու ախըշա կիտիպ, հայվանլարընա գուրու օթ վէ սաման վերէրէք, էլպիսէսինի թէպտիլ իլէ Լիմպուրկա ազիմէթ իթմիշ, վէ օրատա թահթը թէվգբիֆ ալընմըշ տըր։ Գաթիլի մերգումա ասլա նէտամէթ վէ բէշիմանլըգ ալէամէթի կէօսթէրմէքտիրին իզրարը ճինաեէթ իթմէքտէն չէքինմէմիշ տիր։

Քէզա Նէօմիւնսթէրտէ պիր քէօյլու գարը, էվլատընտան իքիսինի կէնճ չաղլարընտա գաթլ ու իթլաֆ իլէ պիր չանագ իչերիսինտէ զանլարընը պիրիքտիրմիշ, վէ պատէհու իքի չօճուզուն նաչարընը մախզէնէ կէօթիւրիւպ տէֆն իթմիշ տիր։ Դարընն պու ճինաեէթի, ճիննէթի տինտարանէ իսթիլասը թահթընտա իճրա իմտիրի բիվաեէթ օլունմադտա իմիշ։

ՍԷՊԷՊԻ ՄԷՃՀՈՒԼ ՊԻՐ ՅՈՒՃԻՆ

Կէչէն ճումա կիւնիւ Ալմանեատա ըէն էեալէթինտէ վագը Քէթվիկ չէհրինտէ սաքին պիր ֆամիլեա, Հայլնկէնհավսա կիտիպ իգամէթ իթմէկէ գարար վերմիշ օլտուզունտան, կէօչ արապա բալարընա էշեա վէ մօպիլեա թահմիլ օլունուպ, պիրի իքի վէ տիկերի 10 եաշընտա իքի չօճուգ քէնտիլերինի արապատա պինտիրմէք իւզրէ պէքլէմէքտէ իքէն, օ սըրատա բէտերի իւսթէ կէլերէք, պիչարէ մասումալարը գուճագլամասըյա պէրապէր ըէն նէհրինէ ատթըլը, վէ իչիւ պիրտէն պօղուլուր։ Ֆամիլեա զէնկին օլտուզունտան, պու ճինաեէթին սէպէպի անլաշըլամամըշտը։

ԼԷԹԱՑԻՑ

Քէօղինին պիրի, պիր մերքէպէ պինէրէք, չէհիրէ կիրէր, ֆագաթ գալապալըգ վէ տար պիր եօլտա, մերքէպին աղըր աղըր եւրիւմէսի, ճանընը սըգարագ, տէօյմէեէ պաչլատըզընտան, եօլտան կէչէն ատէմին պիրի, քէօյլիւեէ խիթապէն, վէ զաեէթ չիտաէթլի պիր սուրէթլէ,

—Պէ հէյ զալիմ հէրիֆ, պէօյլէ պիղայրի հագգընն հայվանճըղազը տէօյմէկէ նէ՞ հագգընն վար տըր, տիմէսինէ ճէվապէն, քէօյլիւ մերքէպտէն լինէրէք,

—«Ա.ֆվ իտէրսինիզ, աղա, պէն հայվանլըմընն չէհիրտէ ազրըպատը օլտուզունու պիլմէզ իտիմ» տէմիշ տիր։

* * *

Կէօզսիւզին պիրի, պիր ադամ էլինտէ պիր ֆէնէրլէ, սօգագտա կէզէր իքէն, բաութ կէլտիկի պիր ատէմ, քէօրէ խիթապէն,

—Պէ հէյ ատէմ, քէօրլիւկիւնտէն մատա պիրտէ միւսրիֆլիկէ միպթէլա օլմուշ օլմալըսընը քի, զաթէն սէնին իչին կիճէ իլէ կիւնտիւզիւն պիր ֆարգը օլմատըգը հալտէ, պիհուտէեէ մասրաֆ իտիպ, պիր տէ էլինտէ ֆէնէր պուլունտուրաեօրսուն» տիմէսինէ ճէվապէն,

—Պէն պու ֆէնէրի քէնտիմ իչին տէկիլ, «էնին կիպի պիր թագըմ խաֆիֆ մէշրեպլէր իչին թաշրեօրումքի, տիլլերի իլէ զալպիմի ինճիտիեօրլար իսէ, պարի հիչ օլմազսա վիճուտլերի իլէ տէ չարբըպ պիր եէրիմի ինճիթմէսինլեր» տէմիշ տիր։

* * *

Զօճուզուն պիրի, հիւքէմատան պիրինէ խիթապէն,

—«Ցայիմա հազիգաթ իւրեան (չըպլադ) տըր» տէեօրսունուզ, աճապա պու հագիգաթ նէ՞ վազըթտան պէրու չըպլադ կէզիեօր. տէտիքտէ, օ տախի ճէվապէն,

—«Քիզպ (եալան) էլպիսէսինի չալտըը կիւնտէն պէրու» ճէվապընը վերմիշ տիր։

* * *

Զալըճընն պիրի, ըէսմինի չըգարթմադ իչին, ֆօթօկրաֆխանէեէ կիտէրէք,

—Եահո՛ւ, պէն ըէսմիմի չըգարթմագ իսթէրիմ, ֆագաթ ըէսմիմ ալընը իքէն, էլիմին պիրինի եիւզիւմէ գօեարագ, պիր չարդի սէօյլէեէճէկիմ՞ քի, խանէնտէ նասըլ թօհաֆ օլմա՞ղ մը, հա՛,

—Ըէսիմճի կիւլերէք, «հաթթա օլ դատար թօհաֆ օլուր քի, ըէսմինիզի կէօրէնլեր, սիզի զաղէլիեաթ օգուր պիր տիլենճի զանն իտէրլեր» տէմիշ տիր։

ՏԱԼԻԼԻԵԷ

Ռուսճուգտան վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Թուանէէրինին սուլտանը եիւքսէլմէքտէ, վէ պու սուրէթլէ սուլտանը ճօչմաընտան գօրդուլմագտա օլտուզունտան, լազըմ կէլէն թէտապիրի իհթիեաթիեէնին իճրասընա պաշլանմըշ տըր։

Խըտիվինէթը Մըսրրիեէ իլէ Սիսամ պէյլիկի արասընտա հէր իքի մէմլէքէթին իտխալաթ վէ իխրաճաթընա տայիր պիր իսթիլաֆ թէքէվվիւն իթմիշ, վէ ֆասլ ու թէովիեէ իտիլէմէտիկինտէն, տէվլէթի Ալիեէնին միւտախէլէսինէ լիւզում կէօրիւլիւպ, պու սաեէտէ պիր իթիլաֆ հուսուլէ կէլէրէք, հէր իքի թարաֆճա 100 տէ 8 կէօմրիւք ըէսմի ախզը գապուլ իտիլմիշ տիր։

Իֆլաս իտէն Քէզապճը օղլու տայինէրի (ալաճագլըար) կէչէնսալը կիւնիւ Լօնտրատա իֆլաս մահքէմէսինտէ թէճէմմիւ էյլէմիշլեր տիր։

Տայինլեր արասընտա էքսէրիա խալը վէ շարգ էմթիալարը թիւճճարը պուլունմադտա օլուպ, տէյն գըսմընտա 123,325 լիրա վէ ալաճագ գըսմընտա 24,132 լիրա կէօսթերիլմէքտէ տիր։

Քէզապճը օղլուլարտան Մօիզ Լէվի, Լօնտրատա, Եուտա Լէվի իսթանպօլտա իտարէյի ումուր իտէրէք, Լօնտրատաքի իշլերինտէ տայիմա քեար կէօրիւլմէքտէ պուլունմուշ օլտուզունտան, Մօիզ Լէվի պու իֆլասը Իսթանպօլտան մուամէլաթը թիւճճարիեէսինէ աթֆ ուխնատ իլէմիշ տիր։ Ալաճագլըար արասընտա պազը միզաքէրէ իճրա իտիլմէքտէն սոնրա, Իսթանպօլտան լազըմ կէլէն մալիումաթը ախզ իթմէք իչիւն Լօնտրատաքի իճթիմա յունիսին Ղսինէ թասլիգ իտիլմիշ տիր։

Ռուսումաթ էմինի Հասան Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրինին, մէմալիքի Շահանէտէ մէվճուտ ռուսումաթ վէ տուեունու ումումիեէ իտարէլէրինի միպէյեին օլմագ իւզրէ, էրքեանը հարպիեէ տաիրէսի Ցինճի շիւպէսինէ մէմուր միրիլիվա Ալի Շէրիֆ բաշանը միւքէմմէլ սուրէթտէ չըզտըգլարը պիր խարիթա Պայրամտան էվվէլ, մանզուրու հազրէթի Բատիշահի պուլրուլմագ իւզրէ, թագտիմ գըլընմըշ օլտուզունտան, կէրէք ռուսումաթ էմինի վէ կէրէք միշարիլէյհ Ալի Շէրիֆ բաշա հագգընտա պիր նիշանէյի խէվճճիւհի մախսուս օլմագ իւզրէ պա Իրատէի Շահանէ մէզքիւր խարիթանը, մուաեէտէ սալօնու գուրպինտէ պիր մէվգէյի շէրիֆէ թաալիգ պուլրուլմասը հագգընտա էմ ու ֆէրմանը Բատիշահի սաարը օլմուշ տուր։

Իսքէնտէրիեէ մահքէմէյի միւխթէլիֆէսի ադասընտան Ազարեան Յարութիւն էֆ. էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

Ցէնէր բաթրիգ խանէսինէ վիւրուտ իտէն խապէրլէրէ նազարէն, Սիրօզ Ռում մէտրօբօլիտինին ահվալինտէն շէհրի մէղքիւր Օրթաօգաս էհալիսի խօշնուտ օլմաեէպ, պիղզաթ քիլիսէ իշէրիսինտէ, մումարիէյհ մէտրօբօլիտին ազլինի թալէպ զըմնընտա շիքեաաթտա պուլունտուգլարը Մօնդիէօր եաղըսօր։

Պէյօղլունտա Իթալիա խասթախանէսի բահիպլէրինտէն պիրինին զայպուպհթի իւզերինէ, էվվելա խալիճէ թէլաշ իտիլմիշ իսէ տէ, օնրա խասթախանէ միւսթախտէմինինտէն պիր ֆըրանսըզն տախի ֆիրար իթտիկի կէօրիւլիւպ հագիգաթը հալ անլաշըլարագ էնտիշէլէր պէրթարաֆ օլմուշ տուր։

Մանդրեօր պու հավատիսի եազտըգտան սոնրա, պիր լաթիֆէյի սիեասիէ օլմագ իւզրէ չէօյլէ տէեօր։

Իթթիֆագը միւսելլէսի թէշքիլ իտէն տէվլէթլէրին քեաֆիֆէյի սայ ու իդտարլարը, Իթալիա իլէ Ֆրանսա տէվլէթլէրի իլէ էֆբատը էհալիսինին եէքտիկէրինէ օլան մուհապէթ վէ թէվճճիւհաթը խըզիեէսինի մահվ ու իզալէեէ միւգթէտիր օլմահեաճաղընա պու վագտա գավիէն տէլալէթ իթմէքտէ տիր։

Ալոզը ասքէր ֆէրմանը Հիւմաեունլարընն թաստիգ էմր ու ֆէրման պույրուլարագ իճապընը պիլ իճրա ահքեամը միւնիֆէսի լազըմ կէլէնլերէ իշար իտիլմիշ, վէ հէր թարաֆճա գուրայի շէրիեէ նիւմէրօ մուամէլաթընն պիլա թէէխիր իճրասը զըմնընտա, մէէմուրու մախսուսայա թաեին գըլընարագ, քէյֆիյեէթ մապամը Սէրասքէրիտէն թէպլիղ գըլընմըշ, վէ Պէյքօզ վէ Դարթալ վէ Կէյսիղէ վէ Շիլէ գազալարը իլէ սայիր վիլաեաթ վէ լիվա վէ գազալարտա մուաֆիեէթլէրի խլթամ պուլմուշ օլան մուհաճիրին տէլիգանլարընն տախի, մուաեէնէլէրինին իյֆասը էմր օլունմաղլա, իյֆայի միւդթէզասընա միւսարաաթ իտիլմիշ տիր։

Պաղչէճիքլի Կէտիք օղլու Կտրապետաղա, կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ Պաղչէճիքտէն Իզնիկէ կիտէր իքէն. օրաեա իքի սաաթ մէսաֆէտէ եանի Սանսարլըգ վէ Ալադա քէօյլերի արասընտա դարշըսընա իքի շախս չըդարագ, իւզերինէ հիւճում իլէ կէօզլերինի վէ էլլերինի պաղլատըդտան, վէ 10 մէճիտիէսի իլէ պէկիրինի չալտըդտան սոնրա, քէնտիսինի օրմանտա պրագարագ ռավուշտուգլարը, վէ պիչարէնին մահէլլի մէզքիւրտէ, 2 սաաթ գատար գալտըզը, վէ պու սըրատա կիւճ հալ իլէ կէօզլերինի չէօզպիլերէք Պաղչէճիկէ ավտէթ իթտիկի Սոպոհտա օգունմուշ տուր։

Պիթթապլ, հիւքիւմէթ թարաֆընտան մէրգուման խըրսըզլարընն տէրտէսթլէրինէ սայ ու հիմմէթ պուլրուլաճագ տըր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

Պէրլին 11 մայիս. — Ռուսիանընն ագտ իտէճէկի եէնի իսթիգրազ իչիւն, եէնի պիր հէյեէթը սարրաֆիեէ վէ եաֆատ Մ. Հօսքիէ իլէ միւզաքէրաթա կիրիշիլմիշ օլտուզու հավատիսի թէքզիպ իտիլիեօր։ Իսթիգրազընն թարիխի նէշրինտէն պաշգա թասավվուրաթը սապզգանա հիչ պիր թէպէտտիւլաթ վուգուա կէլմէտիկի պուրանա մէվսուզէն պէեան իտիլիեօր։

Մօսգուա 11. — Տախիլիեէ նազըրընընն պիր էմրի իւզերինէ, եէհուտիլէրին Մօսգուատան թէպիտի մատտէսինէ շիմտիլիք նիհաեէթ վերիլմիշ տիր։

Լօնտրա 11. — Պու կիւնքի չըգան զազէթալարընն ըիվաեէթլէրինէ պագըլըր իսէ, գրալիցա Վիգթօրիա իլէ Իմբերաթօր Կկիսամ արասընտա եագընտա Շօլից սայֆիլեէսինտէ գօնթ Կօէնցին նէզտինտէ պիր միւլագաթ վուգու պուլաճագ վէ միւշարիլէյհ գօնթ, Ալմանիանընն Լօնտրա սէֆիրի գօնթ Հացֆէլտին եէրինէ թաեին իտիլէճէք իմիշ։

Բօմա 11. — Հիւքիւմէթին հիսապընա օլարագ պիր թագըմ էսհամ սաթըլաճաղը շաեիասընը մալիեէ նապըրը թէքզիպ իթտիրմիշ տիր։

Վիէննա 10. — Նութգու իմբէրաթօրիեէ մէճլիսի մէպուսան թարաֆընտան վերիլէն ճէվապը թագսիմ մէմուր հէյեէթը մէպուսէ, պու կիւն հուզուրու իմբէրաթօրիեէ գապուլ օլունուպ, ֆէվգէլատէ պիր սուրէթտէ զայիի թէվէճճիւհաթ օլմուտուր։

ԹԷՏԱՎԻԽԱՆԷՅԻ
ԽՈՒՍՈՒՍԻ

Իտրար վէ ալէաթը թէնասիլեեէ եօլլարընտա հասըլ օլան իլլէթլերին եանի ֆրէնկի, պէլ սօղուգլուղու, մէսանէ տարլըգլարընը, ֆիսթուլլերի վէ պունլարա պէնզէր քեաֆֆէյի իլլէթլէր իլէ տէրի խասթալըգլարընն թապիպի խուսուսի օլուպ, էվրօբա թապիպլէրինտէն պուլունան Տօղթօր Դարաեուվան օղլու, բազարտան մաատա հէր կիւն սաաթ 6տան 11 ½ա գատար Գալաթատա Այնալը լօգանթասը գարշուսունտա վագը ֆօթօկրաֆիանէնին պիրինճի գաթընտա խասթէկեանը գապուլ իտիպ, եէնի ուսուլ իւզրէ վէ ազ վագըթ զարֆընտա շիֆաբէզիյը իթմէքտէ օլտուզունու խուսուսի սուրէթտէ թավսիյէ օլունուր։ 6—24

ՍԱՊՐԱՖԻՑԵԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՕԸ

1891 Մայիս 1

Էսհ. Ռում միւպէտտէլէ. սէրի Տէ	— —
Տիւն ագշամ գափանը . . .	19 13
Պու սապահ աշըլը	19 4
Էն եիւքսէք ֆիեաթ	19 33
Էն աշաղը ֆիյաթ	19 10
Սէրի Ա.	40 —
» Պէ	— —
» Սէ	19 4
Թահվիլաթը Օսմանիյէէ . . .	79 —
Էն եիւքսէք ֆիեաթ	80 15
Էն աշաղը ֆիեաթ	78 20
Թասֆիյէէ	17 —
Շըմէնտըֆէր . . . . . ֆր.	67 50
Օպլիկասիօն Թրամվայ . . լ. օ.	508 —
Իսթիլանճ 8 կիւնէ . . . »	350 —
» 1 » . . . »	275 —
ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ	
Իսթանպօլ պանգասը . . ի. լ.	6 5
Սօսիէթէ ժէնէրալ . . . »	5 5
» Օթ. չանժ է վալէօր »	4 34
Գրէտի ժէնէրալ օթոման լ. օ.	9 —
Թրամվայ . . . . . »	565 —
Բէժի	14 15
ԵՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՕԼԱՐԸ	
Իսթիգրազ 5% . . . . . ֆր.	436 —
» 4% . . . . . »	— —
Պանգ նասիօնալ . . . . . »	426 —
Լօրիօմ . . . . . »	145 —
ԱԳՃԷ ՖԻՆԱԹԼԱՐԸ	
Օսմ. վիր. 100 ղշ. տան Ղշ. Փշ.	
Սիմ մէճիտիյէ	108 —
Մէթալիք	99 —
Պէշլիք	102 20
Ալթընըզ	103 —
Ինկիլիզ լիրասը	110 15
Ֆրանսըզ »	87 22
Բօլ	90 —
Գարպօն գաեիմէսի	77½ —
Դօնսօլիտ ըէբօրու	25 —
Օսմանիյէ » . . Ըէբօր	17 ½
Շըմէնտըֆէր » . . . Սնթ.	12 ½
ԳԱՄՊԻՕ	
Լօնտրա	110 —
Փարիս	23 —
Ֆրանգ	— —
Ֆիօրին	10 72½
Մարգ	18 42½